

Za stav čerpania eurofondov je zodpovedná vláda, nie samospráva

/analýza/

Autor:

Dušan Sloboda

analytik pre oblasť verejnej správy a regionálnej politiky

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika

Bajkalská 29/F

821 05 Bratislava

www.konzervativizmus.sk

www.monitoringfondov.eu

samosprava.institute.sk

Bratislava

2015

Za stav čerpania eurofondov je zodpovedná vláda, nie samospráva

Analytická správa

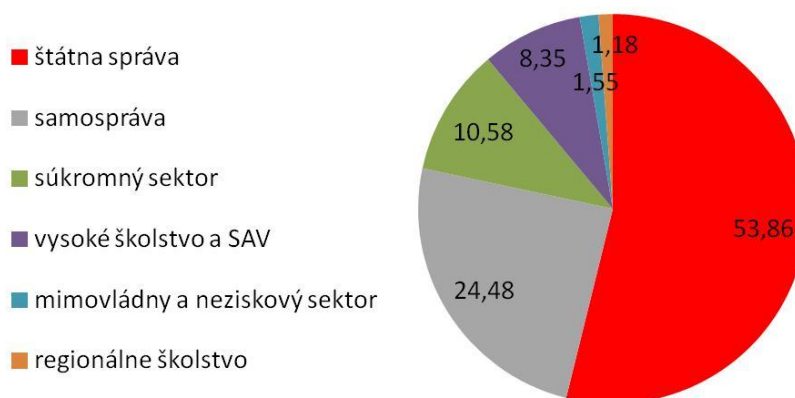
Je vysoko pravdepodobné, že Slovenská republika nebude schopná naplno vyčerpať eurofondový balík, ktorý má k dispozícii na programovacie obdobie 2007-2013. Predseda vlády Robert Fico hádže zodpovednosť za pomalé tempo čerpania na samosprávy. Analýza dát z ITMS, ktorú vykonal Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika, však ukazuje, že premiér nemá pravdu a samosprávy obviňujú neprávom.

Eurofondy z končiacieho sa programovacieho obdobia 2007-2013 treba minúť na projekty do konca roka 2015, pričom k 31. 12. 2014 podľa ITMS bolo podľa žiadateľmi vyčerpaných len 57,23 % zo zazmluvnených 15,289 mld. eur.

Predseda vlády Robert Fico tvrdí, že vláda svoju prácu odvedla. Problémy sú podľa Fica najmä v oblasti verejného obstarávania na strane samosprávy. "Akú má vláda niešť zodpovednosť za to, či si mesto, obec alebo VÚC ako suverénna samospráva neorganizujú verejné obstarávania, alebo meškajú," pýtal sa pred pár dňami predseda vlády Fico na hodnotiacej konferencii zahraničnej a európskej politiky SR za rok 2014. "My nevieme prikázať mestu alebo VUCke, že budete obstarávať takto alebo takto a musíte začať stavať," [uviedol](#) premiér.

Analýza zazmluvnenia a čerpania eurofondov, ktorú vykonal Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika [na základe dostupných dát z ITMS](#), ukazuje, že premiér nemá pravdu. Fico nemá pravdu ani v tom, že vláda si svoju prácu odvedla, a ani v tom, že hlavným vinníkom je samospráva.

Graf č. 1: Podiel typov žiadateľov na zazmluvnených eurofondoch obdobie 2007-2013 | spolu 15,289 mld. eur | k 31. 12. 2014 | v %

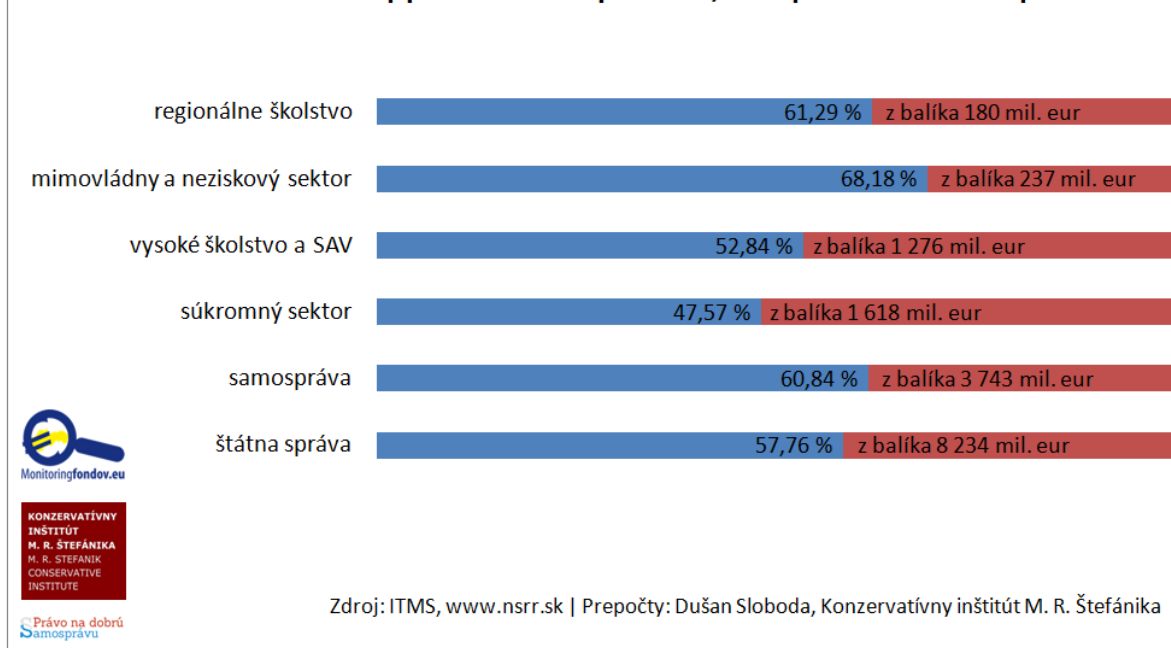

Zdroj: ITMS, www.nsrr.sk | Prepočty: Dušan Sloboda, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika

Ako názorne ukazuje graf č. 1 a tab. č. 1 (stĺpec G), viac než polovica (53,86%) zazmluvnených eurofondov smeruje do štátnej správy (najmä ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy a ich organizácie, vrátane miestnej štátnej správy). Do našej krajskej a miestnej samosprávy (vrátane

podnikov založených samosprávou a spoločnosťami, v ktorých sú samosprávy majoritnými akcionármi, napr. vodárenské spoločnosti) putuje štvrtina (24,48%) zazmluvnených zdrojov. Zvyšná štvrtina smeruje do súkromného sektoru, mimovládneho a neziskového sektoru, vysokého školstva a SAV a regionálneho školstva. **Štátna správa, s vládou na čele, je priamo zodpovedná nielen za riadiace orgány, ktoré eurofondy rozdeľujú, ale i za čerpanie polovice z 15-miliardového balíka eurofondov dostupných na obdobie 2007-2013.**

Graf č. 2: Podiel čerpania jednotlivých typov žiadateľov na zazmluvnených eurofondoch obdobie 2007 - 2013 | priemerné čerpanie 57,23 % | k 31. 12. 2014 | v %

Porovnanie tempa čerpania jednotlivých typov žiadateľov ukazuje graf č. 2 a tab. č. 1 (stĺpec F). Kým samospráva vyčerpala z balíka 3,743 mld. eur k 31. 12. 2014 60,84%, tak štátna správa vyčerpala k zo zazmluvneného balíka 8,234 mld. eur 57,76%. **Samospráva čerpá eurofondy o niečo rýchlejšim tempom, než sa to darí štátnej správe. Tvrdenie, že za stav čerpania eurofondov sú zodpovedné najmä samosprávy, teda nie je pravdivé.**

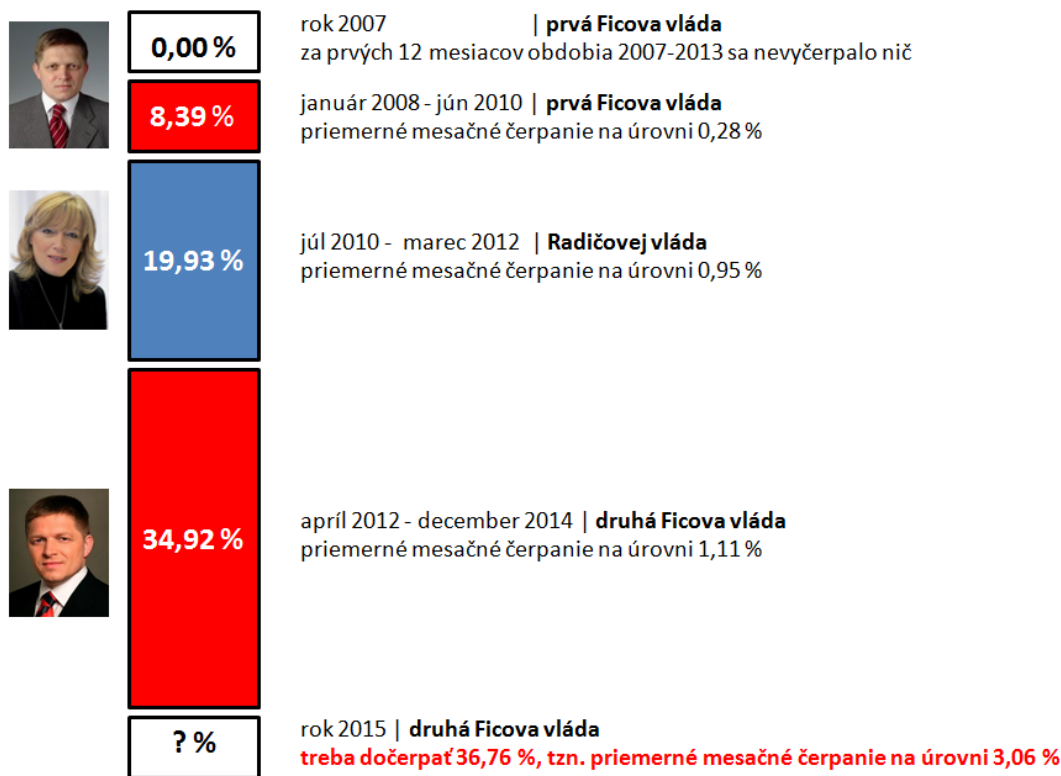
Tab. č. 1: Zazmluvnenie a čerpanie eurofondov podľa typu žiadateľa k 31. 12. 2014

A	B	C	D	E	F	G
typ žiadateľa	počet projektov	spolufinancovanie	Zazmluvnené prostriedky (spolu zdroje EÚ + štátny rozpočet)	Vyčerpané prostriedky (spolu zdroje EÚ + štátny rozpočet)	podiel vyčerpaných prostriedkov zo zazmluvnených prostriedkov (v % k 31. 12. 2014)	podiel daného typu žiadateľa na celkovo zazmluvnených eurofondoch (v % k 31. 12. 2014)
štátna správa	1 392	69 959 791	8 234 364 288	4 756 157 628	57,76	53,86
samospráva	3 875	200 271 828	3 743 352 737	2 277 307 480	60,84	24,48
súkromný sektor	2 777	1 286 565 343	1 618 189 737	769 786 918	47,57	10,58
vysoké školstvo a SAV	467	52 680 068	1 276 116 692	674 319 591	52,84	8,35
mimovládny a neziskový sektor	503	12 590 036	237 000 829	161 593 519	68,18	1,55
regionálne školstvo	849	7 574 291	180 293 475	110 508 273	61,29	1,18
Spolu	9 863	1 629 641 356	15 289 317 758	8 749 673 408	57,23	100,00

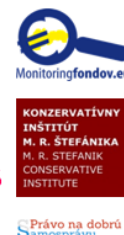
Zdroj: ITMS, www.nsr.sk | Prepočty: Dušan Sloboda, [Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika](http://KonzervativnyInstitutMRStefanka.sk)

Hlavným zodpovedným za stav čerpania eurofondov je vláda, a to najmä prvá a druhá Ficova vláda. Vyplyva to z analýzy dát o zazmluvňovaní a čerpaní eurofondov priebežne zverejňovaných [v rámci pravidelných správ o čerpaní eurofondov prerokovaných vládou](#). Adresnú zodpovednosť jednotlivých vlád za tempo čerpania eurofondov ukazuje infograf a tab. č. 2.

Infograf: Čerpanie eurofondov a zodpovednosť vlád | obdobie 2007-2013

Zdroj: pravidelné správy o čerpaní eurofondov prerokované vládou, rokovania.sk
Prepočty: Dušan Sloboda, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika

Tab. č. 2: Zazmluvňovanie a čerpanie eurofondov vládami | obdobie 2007-2013 | k 31. 12. 2014

A	B	C	D	E	F	G	H	I
	prvá vláda Roberta Fica		vláda Ivety Radičovej	druhá vláda Roberta Fica	obe vlády Roberta Fica		kumulatívne vlády spolu	
	rok 2007	január 2008 - jún 2010	júl 2010 - marec 2012	apríl 2012 - december 2014	2007-2010 a 2012-2014	bez zarátania roka 2007	2007-2014	2008-2014 (bez zarátania roka 2007)
zazmluvnenie (%)	0,00	40,78	27,00	36,61	77,39		104,39	
čerpanie (%)	0,00	8,39	19,93	34,92	43,31		63,24	
počet mesiacov vládnutia	12	30	21	33	75	63	96	84
priemerné mesačné tempo zazmluvnenia (%)	0,00	1,36	1,29	1,06	1,03	1,23	1,09	1,24
priemerné mesačné tempo čerpania (%)	0,00	0,28	0,95	1,11	0,58	0,69	0,66	0,75

Zdroj: pravidelné správy o čerpaní eurofondov prerokované vládou, rokovania.sk
Prepočty: Dušan Sloboda, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika

Keď si porovnáme, akým priemerným mesačným tempom zazmluvňovala a čerpala eurofondy Radičovej vláda na jednej strane (stĺpec D), a obe Ficove vlády na strane druhej (stĺpec F resp. G),

čísla v priloženej tabuľke hovoria jasne. Kým priemerné mesačné čerpanie za vlády Ivety Radičovej bolo na úrovni 0,95 %, priemerné mesačné čerpanie za Ficových vlád bolo na úrovni 0,58 % resp. 0,69 % (ak nezarátame rok 2007). **Keď bude Robert Fico najbližšie pred kamerami ukazovať prstom na toho, koho vláda môže za dnešný stav úrovne čerpania eurofondov, hlavného zodpovedného nájde v zrkadle.** A to aj v prípade, že prvej Ficovej vláde prepáčime, že celý rok 2007 prehádzala len tak, a túto skutočnosť v priemeroch nezohľadníme.

Zhrnutie záverov analýzy

1. Štátna správa, s vládou na čele, je priamo zodpovedná nielen za riadiace orgány, ktoré eurofondy rozdeľujú, ale i za čerpanie polovice z 15-miliardového balíka eurofondov dostupných na obdobie 2007-2013. Samospráva čerpá len štvrtinu zdrojov.
2. Platí, že samospráva čerpá eurofondy o niečo rýchlejším tempom, než sa to darí štátnej správe. Tvrdenie, že za stav čerpania eurofondov sú zodpovedné najmä samosprávy, teda nie je pravdivé.
3. Tempo čerpania za vlád Roberta Fica bolo dosiaľ v priemere pomalšie, než za vlády Ivety Radičovej. Počas roka 2015 je potrebné minúť 36,76 % z eurofondov, ktoré má Slovenská republika k dispozícii na finišujúce programovacie obdobie 2007-2013.
4. Ak by sa mali eurofondy z balíka na obdobie 2007-2013 minúť do konca roka 2015 v plnej miere, bolo by potrebné, aby priemerné mesačné čerpanie dosahovalo úroveň presahujúcu 3 %. Hoci vo finálnej fáze sa dá predpokladať zrýchlenie čerpania eurofondov, taká akcelerácia by bola vysoko nepravdepodobná, aj ak by bol systém prerozdeľovania eurofondov efektívny, transparentný a bez korupcie. To však nie je prípad Slovenska.

Dušan Sloboda

analytik pre oblasť verejnej správy a regionálnej politiky
Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika

V Bratislave dňa 27. apríla 2015.

web: monitoringfondov.eu | www.konzervativizmus.sk | samosprava.institute.sk

